

Putten, 20 maart 2018

Betreft: Advies aan lijsttrekkers politieke partijen Putten 2018.

Geachte mevrouw, mijne heren,

CDA	:	Mevr. R.G. van Schoor-van den Brink
Wij Putten	:	De heer H.G. Luitjes
Christen Unie	:	De heer L. van den Heuvel
SGP	:	De heer E.T. 't Jong
Gemeentebelangen:		De heer R. Hoogendijk

De Participatieraad Sociaal Domein wenst u wijsheid en succes bij het opstellen van een coalitieakkoord en bij de aanstelling van een nieuw College van B&W. voor de gemeente Putten. Een nieuw college betekent nieuwe plannen voor de komende vier jaar en wij zijn zo vrij, als adviesorgaan van B&W, u daarbij een aantal prangende zaken onder de aandacht te brengen.

Inclusie

Zoals u weet, heeft ook de gemeente Putten de opdracht om tot een lokale inclusieagenda te komen. Deze opdracht is in juli 2016 bij ratificatie bepaald in een amendement van de Tweede Kamerleden Van der Staaij en Bergkamp van 13 januari 2016 naar aanleiding van het VN-verdrag. Het VN-verdrag daagt gemeenten uit om haar opdracht in het sociale domein zo in te zetten dat iedereen optimaal kan deelnemen aan de samenleving. Eerder al adviseerde de Participatieraad Burgemeester en Wethouders in 2016 en 2017. In onze handreiking aan de politieke partijen in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen hebben wij er nogmaals op gewezen vooral werk te maken van de inclusieve agenda. Het gaat hier om een stapsgewijze verbetering gericht op inclusie voor iedereen, juist op lokaal niveau. De kernartikelen van het VN-verdrag kunnen hierbij helpen.

Kernartikelen

1. Zeggenschap en eigen regie
2. Gezondheid en zorg
3. Zelfstandig leven en voorzieningen
4. Toegankelijkheid en mobiliteit
5. Onderwijs en ontwikkelen
6. Werk en inkomen
7. Deelname aan politiek en openbare leven
8. Cultuur, sport en vrije tijd.

Een aantal van genoemde artikelen vinden nu al aansluiting in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet passend onderwijs. Van een integrale inclusieve aanpak is echter nog geen sprake.

Verschillende gemeenten zijn al bezig met een lokale inclusie-agenda. De gemeente Putten heeft deze nog niet. Als adviesraad voor het sociaal domein zien wij de vorming van het nieuwe collegeprogramma als een moment bij

uitstek om de lokale inclusieagenda onder uw aandacht te brengen en u te informeren over mogelijke aandachtspunten voor de gemeente Putten.

Het is onze wens dat een lokale inclusieagenda onderdeel wordt van het collegeprogramma zodat elke inwoner van de gemeente Putten de komende jaren de gelegenheid heeft om mee te doen. Het zou mooi zijn als de gemeente Putten landelijk vooroploopt waar het gaat om de inclusie van al haar inwoners.

Lokale inclusieagenda gemeente Putten

De Coalitie voor inclusie, de netwerkorganisatie en initiatiefnemer voor de inclusieve samenleving, formuleert het doel van het VN-verdrag als volgt:

Doel van het VN-verdrag is het creëren van een inclusieve samenleving, waarin de maatschappij zondermeer ruimte en toegang biedt voor alle mensen, zodat specifieke maatregelen voor mensen met een beperking (vrijwel) niet meer nodig zijn.'

De coalitie heeft in een routeplanner voor gemeenten drie stappen geformuleerd om te komen tot lokale invoering van het VN verdrag. De Participatieraad geeft die graag als advies aan u door:

Stap 1 Informeer uw eigen organisatie

Bij de uitvoering van wetten en regels en de dienstverlening aan uw inwoners is het belangrijk dat alle ambtenaren op de hoogte zijn van het VN-Verdrag inzake mensen met een beperking en dat zij weten wat het Verdrag concreet van hen vraagt. Dit geldt ook voor organisaties en personen die betrokken zijn bij uw werk als gemeente.

Kennis stelt uw organisatie in staat om van het begin af aan de juiste dingen te doen, zodat achteraf geen (dure) reparaties nodig zijn.

Stap 2 Maak een nulmeting

De uitvoering van alle wetten en regels binnen uw gemeente moet in overeenstemming komen met het VN-Verdrag. Om te weten wat u als gemeente concreet te doen staat, is het nodig in beeld te brengen wat binnen uw gemeente al geregeld is in overeenstemming met het VN-Verdrag en welke zaken vragen om nieuw beleid of nieuwe maatregelen. Het VN-Verdrag vraagt u hierbij organisaties van mensen met een beperking te betrekken.

Stap 3 Formuleer inclusief beleid

Op basis van de nulmeting weet u met welke zaken u binnen uw gemeente aan de slag moet. Het Verdrag vraagt van u daarvoor te zorgen binnen de grenzen van het redelijke. Ook bij deze stap moet u mensen met een beperking en hun organisaties betrekken. Bespreek met hen ook het tijdpad dat u wilt volgen. Sommige zaken zult u vrijwel direct kunnen veranderen; andere zaken zullen meer tijd vragen.

Tip: Werk het niet uit als 'gehandicaptenebeleid', maar zorg voor een samenhangend beleid dat wonen, onderwijs, werk en inkomen effectief maakt voor alle inwoners, ook als zij een beperking hebben.

De Participatieraad realiseert zich dat uitwerking van de inclusieve visie en opzet van de lokale inclusie-agenda een omvangrijk project is. Daarom adviseert hij u, naar het voorbeeld bij enkele andere gemeenten, de noodzakelijk expertise daarvoor aan te trekken.

Het gaat voor ons als adviesraad nu te ver de onderwerpen uitgewerkt in dit advies voor te leggen. Wel zijn er een aantal thema's waar we alvast aandacht voor willen vragen als onderdeel van de lokale inclusie-agenda.

Toegankelijkheid

Toegankelijkheid is een breed begrip en wil de gemeente Putten bijdragen aan een inclusieve samenleving, dan verdient dit een nadere uitwerking en aanpak. Het gaat dan zowel over de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimten voor elke inwoner van Putten als over toegankelijkheid van voorzieningen. Weten de inwoners van Putten de weg te vinden als ze een beroep moeten doen op de Wmo, jeugdhulp, werk en inkomen?

Informatieverstrekking

Het probleem van laaggeletterdheid in Putten is groot. De gemeente kent een verhoudingsgewijs groot aantal laaggeletterden. Zij snappen de taal die instanties bezigen in brieven en websites niet en het gevaar is groot dat zij

niet meedoen of regelingen mislopen. Dit overkomt niet alleen mensen met een beperking, maar ook lager opgeleiden. Het helpt deze inwoners als er in begrijpelijke taal wordt gecommuniceerd. De adviesraad vraagt u met klem dit onderdeel op te nemen in de lokale inclusieagenda. Het is belangrijk dat zowel mensen met een beperking als mensen zonder een beperking op de hoogte zijn van de mogelijkheden in de samenleving (sociale kaart, wet- en regelgeving) en in de ondersteuning via zorg- en reguliere voorzieningen.

Prettig samenleven

Het is belangrijk dat mensen met en zonder beperking elkaar op een laagdrempelige manier ontmoeten en iets voor elkaar kunnen betekenen. Dit bevordert de sociale cohesie en een prettig en veilig samenlevingsklimaat. Voorwaarde is dat mensen elkaar kennen, delen in elkaars leven, begrijpen en (leren) waarderen. Wij pleiten voor laagdrempelige ontmoetingsplekken, gezamenlijke activiteiten en passende voorlichting (door bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen).

Vermindering druk mantelzorgers

Veel mensen met een ondersteuningsvraag of beperking kunnen thuis blijven wonen of maatschappelijk functioneren dank zij de hulp en zorg van mantelzorgers. Maar ook mantelzorgers moeten de mogelijkheid hebben maatschappelijk te blijven functioneren. Daartoe zijn goed vindbare ondersteuningsmogelijkheden noodzakelijk. Het is belangrijk dat deze voorzieningen 'op maat', snel en flexibel ingezet kunnen worden, gebaseerd op de wensen en behoeften van de zorgvrager en de mantelzorger.

Voorkomen van eenzaamheid

Ook in Putten voelen veel mensen zich eenzaam, een gevoel dat vaak onzichtbaar is voor de buitenwereld. Met name in situaties waarin werk wegvalt of het niet lukt om een netwerk te ontwikkelen of te onderhouden, ligt de eenzaamheid op de loer. Het creëren van laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden en geïnitieerde projecten (bv leesgroepen, eetgroepen, maatjesprojecten) kunnen helpen om eenzaamheid te verminderen en inwoners met elkaar te verbinden. Het leren opbouwen van een goed netwerk, waarbij wederzijdse vriendschappen kunnen ontstaan, is een basis voor inclusie.

Goede infrastructuur en woonomgeving

De inrichting van onze woonomgeving is bepalend voor de kwaliteit van leven in ons dorp. Wij denken hierbij ook aan de kwaliteit van bestrating en straatmeubilair in het centrum. Heeft u voldoende zicht op de toekomstige ontwikkeling en samenstelling van de bevolking in Putten? In de huidige visie van de samenleving is het uitgangspunt dat ouderen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. De vergrijzing neemt sterk toe. Ook mensen met lichtere beperkingen wonen steeds meer zelfstandig. Zowel jongeren en ouderen zoeken naar andere woon- en samenlevingsvormen. Het verdient aanbeveling hiernaar onderzoek te doen: wat hebben we nodig om iedereen individueel goed te kunnen huisvesten? De uitdaging is onze woonomgeving zodanig in te richten dat iedereen deze als veilig, toegankelijk en uitnodigend ervaart.

Relatie omgevingswet

De vier thema's van de omgevingswet: veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid, zijn ons inziens ook nauw verbonden met de inclusieve samenleving. De Participatieraad adviseert de uitvoering van deze wet niet alleen waar nodig te realiseren, maar juist in de geest van de wet een integrale omgevingsvisie te ontwikkelen die bijdraagt aan kwaliteit van bestaan en een inclusieve samenleving.

Tenslotte

Inclusie gaat over het **echt** meedoen en erbij horen; het betekent insluiting, het tegenovergestelde van uitsluiting! Inclusie is tweerichtingsverkeer tussen de samenleving en de mens. Inclusie gaat niet vanzelf, je moet erin geloven en er actief aan werken. De Participatieraad hoopt met deze aansporing dat de nieuwe coalitie dit thema serieus neemt en een pleitbezorger wil zijn voor de verwezenlijking van een inclusieagenda voor de gemeente Putten, met als doel een duurzame, veilige en gezonde samenleving voor iedereen.

Namens de Participatieraad,

Jaap Plomp, secretaris

noot:

De teksten die cursief afgebeeld zijn, zijn teksten die wij in ons advies aan het College van B&W in 2017 gebruikt hebben.